

STAREA PĂDURILOR DIN ROMÂNIA – EFECTELE DEFRIȘĂRILOR ÎN MASĂ

Gabriel - Alexandru POSTOLACHE

*Academia de Studii Economice din București
România, Piața Romană 6, București
Tel.+4021319.19.00, <http://www.ase.ro>*

Abstract

The paper “The State of Forests in Romania - The effects of mass deforestation” is the fundamental ensemble of biodiversity of the natural environment by deforestation. I have tried to highlight the most important aspects that arise when man does not respect nature, but also what are the effects of it. We also analyzed the figures that appear in the statistical yearbook to see their evolution. In the last part of the paper are highlighted the solutions that should be imposed in order to save the nature and the improvement of the state of forests.

Key words: forest, biodiversity, earth, global warming, environment

JEL CLASSIFICATION: Q23

INTRODUCERE. Lucrarea de față are ca scop principal identificarea de noi soluții în prevenirea și totodată, stoparea anumitor acțiuni prin care omul își lasă amprenta asupra spațiului natural. În zilele noastre, puterea economică a devenit mai mare decât cea ecologică, astfel încât omul nu mai prețuiește îndeajuns spațiul natural și preferă să se gândească la beneficiile pe care le adoptă pentru o perioadă scurtă de timp, neglijând aspecte importante care pe termen lung produc anumite dezastre naturale.

Conform datelor furnizate de către televiziunile media, România deținea în anul 1800 aproximativ 8,5 milioane de ha de pădure, adică 35-45% din toată suprafața continuând să scadă drastic până în anul 1974 când se ajunsese la o suprafață de 6,5 milioane de ha, iar în procente aproximativ 27%. În prezent suprafața acoperită cu păduri a scăzut sub optimul ecologic din cauza poluării industriale, dar amprenta cea mai puternică asupra acestora o are defrișarea abuzivă.

Dacă privim în linii mari la nivelul țării noastre, România deține un fond forestier de 6,4 milioane de hectare care reprezintă 26,8% din suprafața țării în comparație cu Europa, unde media este de 32%, acest procent pe care îl deținem nu este unul tocmai bun, dar nici nu putem spune ca este dramatic. Când vorbim despre rolul pădurii în economie ne referim la factorul principal de stabilitate ecologică în concordanță cu reglementările legale, deoarece aceasta se află în relație directă cu unitățile administrativ teritoriale. Din totdeauna pădurile au avut un rol economic semnificativ în dezvoltarea socială și economică, producând venituri din valorificarea produselor lemnoase și exploatarea forestieră. Chiar dacă în momentul de față nu deținem un volum impresionant de păduri, acestea îndeplinesc multiple funcții de natură socială și ecologică. Pentru țara noastră funcția economică a pădurii are o deosebită importanță, deoarece este o resursă indispensabilă privind dezvoltarea durabilă (Cocean, Vlăsceanu și Negoescu, 2002, p. 99).

În practică valoarea economică a pădurilor este redată de volumul de masă lemnoasă care în momentul de față depășește 1350 m³. Din totalul anual al producției silvice ponderea produselor lemnoase ajunge la 75%, iar restul se obține din valorificarea plantelor medicinale, floră sălbatică. Tot în țara noastră pădurile au un important potențial turistic și pentru vânatoare. Există peste 400 de mii de ha cu păduri virgine care au o deosebită valoare a resurselor din punct de vedere al biodiversității naturale (Rusali, 2013, p.5).

Modificarea peisajului într-o anumită zonă atunci când aceasta este defrișată duce la scăderea valorii înfrumusețate a acestuia, și totodată la diminuarea potențialului turistic pentru zona respectivă. Analizând pe termen mediu și lung efectele despăduririi, ele nu pot fi în totalitate estimate, dar trebuie să se țină seamă de amploarea fenomenelor cauzate de reducerea gradului de

împădurire. Schimbarea condițiilor topoclimatice atunci când se realizează defrișarea se reflectă în valoarea parametrilor care caracterizează regimul de precipitații, ceea ce înseamnă că valoarea totală a acestora o să înregistreze scăderi masive, astfel încât apare aridizarea treptată a topoclimatului, iar în cele mai extreme cazuri se poate ajunge la deșertificare (Cândea și Bran, 2001, pp. 90-91).

Prin însăși diversitatea sa pădurea se contopește într-un imens rezervor de informație genetică. Valoarea lui nu poate fi estimată, deoarece nu sunt cunoscute toate speciile care sunt adăpostite în zonele virgine. Foarte multe dintre aceste specii și varietăți de plante conțin anumite principii care ajută la tratarea unor boli incurabile. Indiferent de zona despre care vorbim, importanța ecosistemului forestier care menține un echilibru ecologic este foarte bine încheagată sau conturată. Așa cum am menționat în cele de mai sus rolul pădurii a fost de foarte multe ori ignorat cu sau fără bună știință, primând interesele economice. Consecințele directe sau indirecte în raport cu condițiile locale sunt majore (Cândea și Bran, 2001, pp. 190-195).

Chiar dacă țara noastră intervine cu diferite măsuri legislative, cel mai important rol îi revine în acest sens, educației și mai exact schimbarea atitudinii omului față de ceea ce îl înconjoară, în mod special de pădure. Durning (1995) era de părere că principalele elemente care pot salva pădurea sunt prețul, puterea și posesiunea, acesta vrând să menționeze că ecosistemul forestier se va afla în siguranță atunci când persoanele care administrează pădurile vor putea beneficia de totalitatea funcțiilor ecologice ale acesteia. Pentru găsirea celor mai bune rezultate când vorbim despre conservarea fondului forestier, nu trebuie uitat faptul că suprafața ocupată de pădure este în continuă scădere, iar dacă deciziile care se iau nu au un fundament economic, nu ajută la stoparea sau cel puțin încetinirea acestui proces.

Se poate menționa faptul că deși dezvoltarea economică este aducătoare de beneficii, este în același timp nesusținută prin degradarea pe care o aduce mediului, astfel că prosperitatea nu depinde numai de consumul social, ci și de funcționalitatea corectă a mediului, de aceea trebuie să existe un echilibru între consumul de resurse și nevoile economice care apar (Păun, 2012).

Modificările aduse pădurilor prin factorii generați de om sunt în mare parte create pentru a aduce beneficii economice, neprivind în sfera largă care pe termen mediu și lung afectează ceea ce s-a creat în prezent. Astfel de modificări au loc atunci când sunt create culoare pentru facilitarea transportului pe cablu, mai exact cel de telescaun, bineînțeles în scop turistic și să nu uităm nici de pârtiile de schi care pentru a fi create se sacrifică o bună rezervație naturală.

Alt rol major pe care îl au pădurile îl constituie reținerea pulberilor din aer. Conform specialiștilor, un ha de pădure filtrează aproximativ 20 milioane de m³ de aer anual, reține aproximativ 80 tone de praf și produce 3300 tone de oxigen, consumând 4451 tone C_o2. Pădurile creează un sol destul de bogat în humus, ceea ce înseamnă că terenul este degradat, iar pentru a deveni fertil de reîmpădurire trebuia să treacă aproximativ 150 de ani. Efectul defrișărilor masive, necontrolate au un final dezastruos, spre exemplu un masiv care este despădurit este transportat de către ape încetul cu încetul, în acest timp lacurile de acumulare se umflă ajungând la colmatarea și ruperea acestora, cu inundarea bineînțeles a zonelor din aval în cazul în care precipitațiile sunt abundente. Prin dispariția pădurilor apar foarte multe efecte negative, unele care se manifestă imediat, iar altele pe un termen mediu și lung (Bran și Ioan, 2004, pp. 35-37).

Dacă ne gândim la efectele care apar imediat vorbim despre eroziunea solului prin lipsa acestora aici startul de sol fertil fiind atacat de vânturile și ploile puternice, iar toate acestea duc în scurt timp la deșertificare. Pe un termen mediu și lung dispariția perdelelor de pădure duce la „efectul de seră”, dispariția speciilor de animale și plante și a ecosistemelor prin distrugerea proceselor interne ale acestora.

Pădurile cuprind anumite formațiuni vegetale care sunt extrem de complexe și de diversificate, ele fiind așezate în mai multe straturi exact ca flora și fauna pe care o găzduiesc. Menținerea echilibrului ecologic a pădurii în economia națională este greu de evaluat, deoarece secole la rând a fost privită și este în continuare o sursă de materii prime (Druică, 2006, pp. 68-69).

Chiar și la nivel mondial pădurile se află într-un grav pericol dacă rata actuală de despădurire nu continuă să scadă. Acest decalaj duce la dezorganizarea climei planetei și a încălzirii globale. Urmările defrișărilor masive care s-au produs în România sunt următoarele:

- ✓ Procedecele de erodare a solului au devenit tot mai diversificate;
- ✓ Secetele devin tot mai frecvente;
- ✓ Alunecările de teren se intensifică din ce în ce mai mult, iar de aici apar și pierderi materiale ale economiei naționale;
- ✓ Starea masivelor forestiere este degenerată;
- ✓ Flora și fauna a devenit tot mai săracă în ultima perioadă;
- ✓ Dispariția a tot mai multor specii de plante și animale;

Dintre toate ecosistemele terestre pădurea este singura care asigură un complex și o mare stabilitate. Spațiile verzi fie ele de orice natură servesc la îmbunătățirea calității mediului și menține un echilibru ecologic. Pădurile influențează chiar și culturile agricole prin contextul modificării climatului și suprafeței unei regiuni datorate pădurii care ajută la îmbunătățirea condițiilor de vegetație ale pășunilor, culturilor agricole și fânețelor. Practic perdelele forestiere sunt așezate perpendicular pe direcția vântului și acestea reduc viteza simțitor, ca în final să rezulte o recoltă de cereale cu 30% mai mare decât în anii obișnuiți (Camarada, 2008, pp. 112-114). Asupra sănătății oamenilor, dar privind și partea de recreere și odihnă, pădurea oferă o gamă largă de beneficii, precum:

- ✓ Purificarea atmosferei prin fixarea carbonului și redarea oxigenului;
- ✓ Condițiile igienice ale masivelor împădurite sunt mai favorabile în comparație cu cele din orașe unde întâlnim și centrele industriale (lipsa prafului, a fumului și a agenților patogeni);
- ✓ În pădurile rășinoase aerul este mult mai bogat în ozon datorită rășinei (bolnavii beneficiază de cel mai bun tratament naturist);
- ✓ Reduce poluarea fonică prin frunzișul des al pădurii care acționează ca un ecran protector;
- ✓ Aici întâlnim numeroase plante cu caracter sanogen (fructe de pădure, nectar, polen, plante medicinale);
- ✓ Îmbunătățirea calității vieții prin definirea factorilor care se află în strânsă legătură cu mediul înconjurător, dar și cu factorii economici;
- ✓ Restructurarea creșterii economice, monitorizând o distribuție mai ponderată a resurselor existente;
- ✓ Păstrarea și amplificarea resurselor naturale;
- ✓ Monitorizarea impactului activităților de tip economic asupra mediului;
- ✓ Controlul riscurilor și redirecționarea tehnologiilor;
- ✓ O originalitate specifică și o gamă diversificată în raport cu aria geografică, tradiția și obiceiurile fiecărei gospodării.
- ✓ Reîntoarcerea la natură care reprezintă o motivație valabilă pentru toate categoriile de vârstă, profesie, sex și statut social. Se presupune a fi derivatul necesității de sănătate, relaxare, confort fizic și spiritual, iar prin acestea se demonstrează că omul contemporan nu se poate rupe de modul natural de viață, iar legătura cu mediul rustic are efecte benefice în menținerea echilibrului emoțional și funcțional propriu.

Cu toate cele menționate mai sus oamenii defrișează în mod constant pădurile. Aici putem puncta faptul că tăierile legale nu reprezintă neapărat o problema, deoarece în acest caz vorbim despre copacii bătrâni care respectă regulile silvice. În cele mai dese cazuri defrișările ilegale sunt cele care afectează. Privind 5-6 ani în urmă, conform secretarului de stat Cristian Apostol, în România s-au tăiat ilegal aproximativ 165.000 mc. Chiar dacă din cele mai vechi timpuri țara noastră era recunoscută pentru pădurile dese și bogate riscăm foarte mult ca acest privilegiu să devină un mit. Chiar și inundațiile din anul 2010 s-au produs datorită defrișării care a determinat creșterea vitezei apei (Armaș, 2006, p.56).

Soluțiile pentru ca țara noastră să revină la normal și eliminarea acestor efecte este clar reîmpădurirea. Defrișările pe suprafețe întinse ar trebui oprite complet, astfel încât mediile forestiere să rămână oarecum intacte. Tăierea copacilor trebuie înlocuită cu plantarea altor lăstari

într-un mod sustenabil. Comerțul mondial cu lemn a ajuns să fie o afacere de milioane de dolari, iar stoparea acesteia ar produce multă ostilitate. Acum nu trebuie să privim lucrurile cu negativism la fel nu trebuie să oprim tăierea pădurilor complet, ci consider că prin anumite scheme de defrișare, dar și un plan bine stabilit de păstrare a acestora la nivel mondial ar diminua acest dezastru natural (Câdea și Bran, 2001, p. 212).

Pe graficele de mai jos se poate observa suprafața pădurilor ocupate în 2016 conform datelor furnizate de INS:

Tab. 1. Fondul forestier național, pe regiuni de dezvoltare, la sfârșitul anului 2016

Regiuni de dezvoltare	Fondul forestier național ha
NORD-EST	1197287
SUD-EST	550999
SUD-MUNTENIA	658691
SUD-VEST OLTENIA	812856
VEST	1054838
NORD-VEST	994004
CENTRU	1263646
BUCUREȘTI-ILFOV	26636

Sursa: prelucrare date, INS, Tempo-Online, 2017.

Fondul forestier la data de 31.12.2016 a înregistrat o creștere de 0,1 %, datorându-se în principal reamenajărilor de pășini împădurite și introducerea în acesta a terenurilor degradate și a celor neîmpădurite care au fost stabilite prin condițiile legii. Potrivit tabelului de mai sus, partea de centru a țării noastre este cea mai ocupată în momentul de față. Pentru această zonă pădurile reprezintă principala bogăție și este principala resursă economică a celor care locuiesc în zonă. În general aici întâlnim pădurile de foioase, aproximativ 55% din suprafață, urmate de pădurile rășinoase. Este al doilea bazin de recoltare forestieră din România și principala regiune dacă luăm în calcul producerea cherestelei. Tot această regiune oferă și o pregătire educațională de nivel universitar pentru cei care vor să devină specialiști urmând cele două facultăți de profil ale Universității din Brașov.

În **CONCLUZIE** pădurea reprezintă un tot unitar în ciclul oamenilor, dar și al viețuitoarelor care trăiesc aici, este un bun regulator de temperatură și hidrologic, și totodată protejează atunci când șocurile climatice intervin; iarna oprește viscoalele, vara absoarbe cantitatea de apă care este în plus, iar apoi o restituie treptat în natură. Dacă pădurile din țara noastră ar dispărea, odată cu el vor pieri peste 70% dintre speciile de plante și animale existente.

BIBLIOGRAFIE

1. Armaș I., (2006), *Risc și vulnerabilitate. Metode de evaluare în geomorfologie*, Ed. Univ. din București.
2. Bran F. și Ioan I., (2004), *Eco-economia ecosistemelor și biodiversitate*, Ed. ASE.
3. Camarda, L.A., (2008), *Economia Turismului*, Editura Universității din Brașov
4. Câdea M. și Bran F. (2001) *Spațiul geografic românesc*. București: Editura Economică.
5. Cocean, P., Vlăsceanu, G. și Negoescu, B. (2002) *Geografia generală a turismului*. București: Editura METEOR PRESS.
6. Druică E., (2006), *Risc și afaceri*, Ed. ChBeck, București.
7. Păun, I.O. (2012) *Structura agrară actuală a româniei – o mare (și nerezolvată) problemă socială și economică a țării*. București
8. Rusali M.A. (2013) *Dezvoltarea economică a ruralului în România. Concepte și evaluări*. Cluj: Edit Digital Data.